

DR. ANTUN BAUER KAO DIREKTOR HRVATSKOGA ŠKOLSKOG MUZEJA U ZAGREBU

IVAN VAVRA

U razdoblju od 1952. do 1966. godine dr. Antun Bauer bio je direktor Hrvatskoga školskog muzeja u Zagrebu. Taj dio njegova rada manje je poznat našoj javnosti, o tome se malo pisalo unatoč tome što u Hrvatskome školskome muzeju postoji i iz toga doba podosta izvora.¹ Stoga nije mogao biti ni vrednovan prinos što ga je A. Bauer dao razvitku te muzejske ustanove. S druge strane, ni dr. Bauer - barem koliko je nama poznato - nije se javno i opširnije osvrtao na tu svoju djelatnost. Razloge tome možemo samo pretpostavljati, no vjerojatno su oni barem djelomice u činjenici što je potkraj svojega rada u Hrvatskome školskome muzeju imao niz konfliktnih i neugodnih situacija s tadašnjim osobljem muzeja te je napustio i direktorsko mjesto (polovicom 1966.) i muzej (potkraj iste godine) s ogorčenjem i osjećajem povrijeđenosti.

Ovim se člankom, na podlozi sažetka jednoga dijela prošlosti Hrvatskoga školskog muzeja, želi naznačiti fizionomija i smjer razvitka koji je dr. Bauer davao toj ustanovi, u okolnostima češće ograničavajućim nego poticajnim kako za intencije dr. Bauera tako i za Hrvatski školski muzej.

Antun Bauer postao je direktor Hrvatskoga

školskog muzeja 1. kolovoza 1952. godine. Budući da je prije toga bio razriješen dužnosti direktora Gliptoteke te je "bio prisiljen primiti mjesto tehničkog crtača" u zagrebačkoj Čilimarskoj zadruzi, novim imenovanjem od strane Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu Vlade NR Hrvatske dobio je "moralnu satisfakciju".²

Na samo imenovanje baš dr. Bauera za direktora Hrvatskoga školskog muzeja, kao i na njegove prve zamisli i početni rad na novoj dužnosti utjecale su u znatnoj mjeri (ne)prilike u kojima se muzej nalazio. Naime, muzej što ga je davne 1901. osnovao i otvorio Hrvatski pedagoško-književni zbor, bio je nakon II. svjetskog rata Zborova zbirka, široj javnosti nepoznata i nedostupna. Još u međuraću djelatnost je muzeja bila zamrla, zbirke nisu sustavno popunjivane, zaštićivane i obrađivane. Godine 1947. iz negdašnjeg muzeja izdvojena je bogata pedagoška knjižnica, a 1949. i Pedagoški arhiv. Nakon toga, na poticaj voditelja muzejske zbirke Antuna Tunkla (čije zasluge za održanje zbirki HPKZ-a također nisu vrednovane), te uz potporu posebnoga odbora tadašnjega Pedagoško-književnoga zbora počela su se tražiti rješenja i osiguravati pretpostavke (na prvome mjestu novčane i prostorne) da muzejska zbirka preraste u muzejsku ustanovu. Prije nastupa A. Bauera, tijekom svibnja i lipnja 1952. komisija PKZ-a sastavljena od školskih i muzejskih stručnjaka, konstatira da je školski muzej "prerastao okvir zbirke koja po svojoj organizacionoj formi odgovara privatnoj", pa je stoga trebalo "budžetski osigurati njegovu organizaciju i djelovan-

je”, zaštititi muzejsku građu od propadanja, vođenje muzeja povjeriti stručnoj osobi, “oveći dio muzejskog prostora postaviti historijski, obrađujući povijest školstva kronološki po pojedinim periodima” te “nekoliko soba osigurati za povremene

muzeološku strukturu tako, da bude u stanju poslužiti svrsi koja mu je namijenjena u prvom redu kao zavod za povijest školstva”.⁴ To je značilo: riješiti pitanje statusa ustanove, razraditi njenu svrhu i koncepciju, organizacijski ustrojiti ustanovu te osig-

Izložba Nove školske zgrade u Zagrebu, 23.07.1962. u Hrvatskom školskom muzeju. Foto: Fototeka HŠM-a.

izložbe iz suvremenog školstva”.³ Te su zadaće “dočekale” novoimenovanog direktora.

Imajući višegodišnje praktično muzejsko iskustvo (rad u Gliptoteci, osnivanje Galerije slika u Osijeku te gradskih muzeja u Sisku i Vukovaru, suradnja na muzeološkim i organizacijskim poslovima s muzejima u Vinkovcima i Brodu), A. Bauer se na novoj dužnosti najprije upoznaje s poviješću Hrvatskoga školskog muzeja i njegovim problemima, s namjerom da “postavi

urati ostale važne pretpostavke za njeno djelovanje (prostor, oprema, osoblje).

Početnom angažmanu dr. Bauera, na tragu ranijih prijedloga iz PKZ-a, išle su u prilog odluke Narodnog odbora grada Zagreba: u travnju 1963. prihvaćeno je da se Hrvatski školski muzej “prenese u općenarodnu imovinu i da se svrsta u red muzejskih ustanova N. R. Hrvatske”, a potom, Rješenjem o preuzimanju ustanove “Hrvatski školski muzej” u Zagrebu (7./10. srpnja 1953.), grad Zagreb je preuzeo

osnivačka prava i obaveze glede muzeja.⁵ Prema tom aktu, zadaće muzeja bile su da: (a) sakuplja, obrađuje i izlaže materijal o povijesti, izgradnji i djelovanju školstva na teritoriju NR Hrvatske; (b) priređuje muzejske izložbe i izdaje publikacije; (c) da surađuje s Pedagoško-književnim zborom i ostalim stručnim i pedagoškim organizacijama i ustanovama. Nadalje, bilo je određeno

mo je li i koliko je dr. Bauer sudjelovao u formulaciji tih odredaba. S druge strane, vjerojatno je da su Bauerovoj početnoj viziji HŠM-a odgovarala propisana radna mjesta. Muzej je trebao imati petero zaposlenih - direktora, kustosa, preparatora, administrativnoga službenika i podvornika.⁶

U početnom djelovanju muzeja kao samostalne ustanove A. Bauer bio je jedini

Izložba "Crteži djece SAD-a", 18.02.1963. u Hrvatskom školskom muzeju. Foto: Fototeka HŠM

da ustanovom upravlja Muzejsko vijeće (kao "kolektivni organ upravljanja") u kojem su, uz direktora, predstavnici Savjeta za prosvjetu i kulturu NOGZ, Pedagoško-književnoga zbora, Udruženja učitelja NRH, Udruženja nastavnika i profesora NRH, Društva nastavnika sveučilišta i visokih škola i Društva muzealaca.

Zbog nedostatka pouzdanih izvora, ne zna-

namještenik i sve, tj. (prema njegovim riječima) - "direktor, tajnik, kustos i podvornik".⁷ No, već potkraj 1953., zagovorom dr. Bauera, muzej ima kustosicu (Nada Gollner) i preparatora (Dimitrije Gorjanc) u stalnom radnom odnosu, a honorarno su bili angažirani, sa skraćenim radnim vremenom, vanjski stručni suradnici (A. Tunkl i F. Jemrić, kasnije i drugi) te administra-

tivno-računovodstveni i pomoćni radnik (podvornik).

Sve do početka šezdesetih godina, Muzejsko vijeće - iako je postojalo i sastajalo se - nije imalo značajnijega (odlučujućeg) utjecaja na djelatnost ustanove. O tome je i dr. Bauer posvjedočio: "Kako je muzej dinamična životna jedinica čiji svakodnevni razvoj zahtijeva niz donošenja odluka, to se uloga Muzejskog vijeća očitovala kao organa koji je naše radne planove odobravao odnosno popunjavao svojim sugestijama. O rukovodećoj ulozi Muzejskog vijeća ne bi se moglo govoriti, jer ono nije ni prodrlo tako u srž odnosno dubinu muzejske problematike kao što to može muzejsko osoblje koje neposredno radi na samim problemima. Uloga direktora očitovala se u tome što je doista bio *factor movens* i agens kako samih sastanaka tako i njihova toka."⁸

Dakle, o tome što bi trebalo i kako raditi odlučivao je dr. Bauer. Kao muzealac bio je svjestan potrebe, štoviše nužnosti da muzej ima i sredene zbirke (u skupine razvrstane predmete adekvatno zaštićene, inventirane i stručno obrađene), i da se uredi studijska zbirka, i da se postavi stalna muzejska izložba te priređuju povremene izložbe, i da se popunjavaju muzejske zbirke, i da se stvara dokumentacija o građi za povijest školstva, i da muzej izvršava svoju prosvjetnu i odgojnu zadaću, i da se publiciraju radovi iz područja djelatnosti muzeja No, u vođenju muzeja on je suočen s mnogo zapreka i ograničenja na putu ostvarenja tih ciljeva. Zatekao je zbirke nesustavno skupljenih, neinventiranih i neadek-

vatno smještenih i loše zaštićenih predmeta. Prostor i oprema bili su nedostatni. Novca za djelatnost - malo (i nabava pisaćeg stroja, bio je velik, dugo rješavan, problem.) S jedne strane, predstavnici i dužnosnici tzv. društvene zajednice traže otvaranje muzeja javnosti, pokazivanje rezultata njegova rada pa i prinose muzeju ne samo obljetnicama, osobito onim "nobojskoga karaktera", nego i rješavanju aktualnih školskih problema. S druge strane, čini se da interesi i afiniteti stručnih djelatnika muzeja nisu uvijek bili sukladni s temeljnim potrebama i deklarativno prihvaćenim zadaćama muzeja.⁹

U zapisnicima sa sastanaka iz pedesetih godina poput refrena odzvanjaju riječi: srediti, inventirati, obraditi (predmete); urediti, postaviti, otvoriti (stalnu izložbu, studijsku zbirku). To je najčešće isticano kao najozbiljniji, najvažniji i najhitniji posao. A upravo je na tom polju najmanje napravljeno. Za to, pored navedenih razloga, ima i drugih opravdanja. Poticano je, i pedesetih i šezdesetih godina evidentiranje i prikupljanje grade za povijest školstva, ne samo pučkoga (kao ranije) nego i ostaloga školstva i prosvjete uključujući i više škole i fakultete. Tu je muzej imao uspjeha.

Neospornom zaslugom dr. Bauera izlazio je Arhiv Hrvatskoga školskog muzeja, objavljivao kao rukopis i u malom broju primjeraka, no s nizom naslova/rasprava nezanemarive vrijednosti.¹⁰

Nadalje, značajno je proširen krug suradnika HŠM-a, pojedinaca i ustanova, kako u Hrvatskoj i u bivšoj Jugoslaviji tako i u inozemstvu. Intenzivna izložbena djelatnost

(popis izložaba u prilogu) afirmirala je muzej, osobito među školama i prosvjetnim djelatnicima, omogućila razne oblike odgojno-obrazovnog rada s posjetiteljima, ali i popunjavanje muzejskih zbirki. Iako je najveći broj tih izložaba bio posvećen suvremenoj tematici (osobito likovnom stvaralaštvu djece i mladeži), priređeno je i nekoliko vrijednih i zanimljivih povijesnih izložaba. Tijekom 50-tih godina, u dva navrata (1953. i 1956.) namjeravao je A. Bauer napustiti HŠM kako bi se mogao, u miru, intenzivnije posvetiti znanstvenom radu. Smatrao je pri tome da je obavio svoju zadaću, tj. da je zbirku oformio, dao joj "organizacionu i muzeološku strukturu" te da je ustrojio "muzej kao proračunsku ustanovu i stvorio mjesto i mogućnost za daljnji rad".¹¹

Unatoč tim pokušajima, dr. Bauer ostaje u Hrvatskome školskome muzeju. Uz obavljanje upravno-administrativnih dužnosti i rješavanje kadrovskih problema (što ga je, čini se, dosta opterećivalo), on nastavlja razrađivati i praktično provoditi koncepciju školskoga muzeja, posebno naglašavajući važnost jednog aspekta njegove djelatnosti - ulogu muzeja kao dokumentacijskog centra za povijest školstva. Ta je odrednica uključena i u novo, prošireno određenje zadaća muzeja, što je Muzejski savjet HŠM-a prihvatio 1962. Po njima, trebalo je da muzej obavlja sljedeće poslove:

"a) sistematski sakuplja, evidentira, čuva, obrađuje i izlaže materijal o razvoju i djelovanju škola, prosvjetnih i naučnih ustanova i stručnih udruženja prosvjetnih radnika kroz historiju i danas kao dokumentacioni

centar na teritoriju NRH;

b) bavi se istraživačkim i naučnim radom i omogućuje naučnim i stručnim radnicima proučavanje i obrađivanje muzejske građe iz oblasti školstva, pedagogije, andragogije i povijesti uopće;

c) surađuje sa zavodima za školstvo, institutima, katedrama, pedagoškim akademijama, školama i ostalim odgojno-obrazovnim ustanovama, pedagoškim društvima, stručnim organizacijama nastavnika, drugim muzejima, naučnim i kulturnim ustanovama na rješavanju zadataka iz djelokruga HŠM-a;

d) objavljuje rezultate istraživačkog rada iz oblasti povijesti školstva i pedagogije kao i suvremenog školstva;

e) doprinosi stručnom obrazovanju i usavršavanju muzejskih pedagoga i kadrova za vođenje pedagoške dokumentacije u srodnim ustanovama i školama."¹²

I početkom šezdesetih A. Bauer u HŠM-u zagovara važnost studiozne obrade muzejskih predmeta, te uređenje i inventiranje biblioteke i fototeke. No i sam će biti svjestan da je to moralo biti potisnuto (opet) u drugi plan zbog novih zadaća. Slijedeći tezu koju je dr. Bauer zagovarao da je izrada kronologije otvaranja i djelovanja škola i prosvjetnih ustanova osnovni i važan preduvjet za sustavan studij povijesti školstva, muzej je 1959. započeo opsežan projekt anketiranja školskih i prosvjetnih ustanova te istraživanja arhivske građe i literature. Osim namjere da se time u velikoj mjeri dopuni muzejska dokumentacija, obradom i publiciranjem muzejske građe muzej je želio dati svoj znan-

stveni prinos školskoj i pedagoškoj historiografiji (u nas vrlo zapuštenoj) i tada aktualnoj reformi školstva. Uz dr. Bauera na ovom poslu posebno se angažirao prof. Branko Pleše, kustos što je u kolovozu 1959. počeo raditi u HŠM.

Polovicom 1960. Pedagoško-književni zbor predao je, točnije, vratio muzeju bogati pedagoški arhiv, u kojem je također trebalo, na novim osnovama, srediti građu. Zbog toga je 1963. u muzeju zaposlena prof. Zlata Ivačić.

Na tragu ideje dr. Bauera da HŠM treba biti i "naučna ustanova", a radi omogućavanja objavljivanja stručnih i znanstvenih radova te poticanja historiografskih istraživanja, 1962. inicira se (na prijedlog dr. Dragutina Frankovića, člana Muzejskog savjeta HŠM) objavljivanje posebnoga časopisa za povijest školstva i prosvjete. Kao plod ondašnje suradnje školsko-pedagoških muzeja bivše Jugoslavije taj je časopis, s naslovom Zbornik za historiju školstva i prosvjete, počeo izlaziti 1964. a redakcija mu je bila u HŠM-u (glavni urednik D. Franković, odgovorni urednik B. Pleše).

Konačno, valja spomenuti da je inicijativom i radom A. Bauera u Hrvatskome školskome muzeju niz godina prikupljana muzeološka građa i dokumentacija koja će biti osnovom kasnijega Muzejsko-dokumentacionog centra. Zaseban odjel muzeja MDC je i formalno postao u veljači 1962. godine. Otad se njime pretežno bavio Antun Bauer, a vođenje muzeja i njegove izložbe prepustio je Branku Plešeu.¹³

Dr. Antun Bauer zaslužan je što je, radeći u Hrvatskome školskome muzeju, oživio

na novim osnovama njegov rad te ustrojio novu ustanovu - MDC. Iako on osobno nije imao osobitih sklonosti baviti se pedagoškom historiografijom (usp. popis njegovih radova), koncipirao je djelovanje HŠM-a tako da se uspostavi potrebna ravnoteža između zahtjeva pedagogije i muzeologije, povijesti i suvremenosti te je pridonio prikupljanju velike količine građe za povijest hrvatskoga školstva, od čega je publiciran samo manji dio. Bivajući direktorom HŠM-a, A. Bauer bavio se brojnim muzeološkim pitanjima, od kojih su mnoga bila i izvan područja toga muzeja; ako je školski muzej time možda i nešto gubio glede učinkovitosti svojega djelovanja, dobivali su drugi hrvatski muzeji, muzealci i naša muzeologija. Kao muzeolog široka interesa i čovjek nemirna, poticateljskog duha, A. Bauer dao je značajan prilog afirmaciji Hrvatskoga školskog muzeja. On je muzeološki markirao polja njegova djelovanja i naznačio putove njegova razvitka, od čega je mnogo ostalo aktualno do naših dana.

PRILOG: Popis izložaba Hrvatskoga školskog muzeja 1953.-1966.

1954.

Izložba učila (proizvodi tvornice "Učila")

Važnost ribe za ishranu

Školstvo za NOB

1955.

Izložba francuskih školskih udžbenika

Kako dijete doživljava svoju bolest (tiskan katalog)

Nastavna sredstva i nastavni planovi i programi za NOB

1956.

Nastava crtanja u Hrvatskoj

85-godišnjica Pedagoško-književnog zbora

Izložba francuskih udžbenika

Međuškolska izložba ručnih radova

Izložba radova I. osmogodišnje škole Selska cesta

Seleniti

Muzeji i škole

1957.

Život i rad izviđača

Nastava pisanja

Nastavna pomagala iz računa

Izložba radova likovne sekcije III gimnazije

Izložba crteža francuske i jugoslavenske djece na temu Julesa Vernea

Izložba radova učenika Narodne osmogodišnje škole u Pitomači

Izložba prigodom proslave 350-godišnjice Klasične gimnazije u Zagrebu

Izložba inozemnih i domaćih pedagoških časopisa

1958.

Školstvo u Hrvatskoj u 18. i 19. stoljeću

Izložba "75-godišnjice farmaceutske nastave na Sveučilištu u Zagrebu"

Što je spomenik kulture i prirode (izložba Konzervatorskog zavoda povodom Tjedna

muzeja)

Izložba crteža i grafike srednjoškolske omladine "Polet"

Historijat nastave matematike u školama u Hrvatskoj

Izložba I. osmogodišnje škole Selska cesta "Likovni odgoj u školama"

Izložba časopisa zagrebačkih osnovnih škola

Izložba 100-god. "Napretka"

Izložba "70-god. HUD"

Izložba "Nove metode likovnog odgoja"

1960.

Izložba dječjih publikacija (Na Festivalu djeteta u Šibeniku)

Izložba ilustracija i tekstova objavljenih u dječjem listu "Radost" povodom 10-god. njegova izdavanja

OUN i naše školstvo

Izložba dječje enciklopedije "Svijet oko nas"

1961.

Izložba plakata i kataloga muzeja i galerija iz Zapadne Njemačke

Glumačke škole u Hrvatskoj

Izložba učeničkih radova osnovne škole "Velimir Škorpik" iz Zadra

Izložba učeničkih radova Građevinske tehničke škole iz Zagreba

Izložba likovnih radova škola općine Donji Grad

Nastava - školske zadruge - život

Dokumentacija likovne umjetnosti u nastavi

Oči domovine

1962.

Vrtuljak u Karlovcu (tiskan katalog)

Grafika u osnovnoj školi (tiskan katalog)

Akvarel, tempera, gvaš u osnovnoj školi (tiskan katalog)

Kolaž i papir-plastika u osnovnoj školi (tiskan katalog)

Nove školske zgrade u Zagrebu (tiskan katalog)

Deseni i liko u osnovnoj školi (tiskan katalog)

Nastava i nauka kemije kod nas u 19. st. (tiskan katalog)

1963.

Crteži djece SAD (umnožen katalog)

Crteži djece iz Muenchena (tiskan katalog)

Estetika i primjena pisma u školi (tiskan katalog)

Nastava i nauka kemije... (u Beogradu) (tiskan katalog)

Žetva i berba (tiskan katalog)

Školske zgrade Beograda (tiskan katalog)

Narodna sveučilišta u Hrvatskoj 1943-1963 (tiskan katalog)

1964.

Narodno sveučilište ZAVNOH-a u Otočcu
Međunarodna izložba učila (tiskan katalog)

Omladina iz zemalja u razvoju na školovanju u SFRJ (tiskan katalog)

Pokušaji i ostvarenja (tiskan katalog)

Sunce, more i kamen

Muzeji, propaganda, turizam

Ptice, ribe i ostale životinje (tiskan katalog)

Nastavna sredstva iz geografije i stručna aktivnost geografa u SRH

100-godišnjica dječjih časopisa u Hrvatskoj (tiskan katalog)

300 godina visokoškolske nastave u Hrvatskoj (tiskan katalog)

1965.

Obrazovanje odraslih u Hrvatskoj

Freska i mašta

Fotogrami

Muzeji Zagreba 1945-1965.

Likovno oblikovanje u slobodnim aktivnostima (umnožen katalog)

Od slike Zemlje do geografske karte (tiskan katalog)

15-godišnjica časopisa "Radost" (tiskan katalog)

Numizmatika u evropskim zemljama

1966.

Sinjska alka (tiskan katalog)

Prosvjetno-pedagoški lik Marije Fabković (tiskan katalog)

Suvremena nastavna sredstva i pomagala

BILJEŠKE:

1. Jedina opsežnija publikacija u kojoj ima podataka i o tom razdoblju jest spomenica muzeja Sedamdeset godina Hrvatskog školskog muzeja : 1901 - 1971 / Branko Pleše. Zagreb, HŠM, 1971.

2. Važniji podaci i ostvarenja / Antun Bauer. - rkp. - U prilogu Molbi za unapređenje u Šzvanjeć naučnog suradnika, 29. 12. 1956. - Arhivska zbirka HŠM, fond HŠM, 4315/II.

3. Hrvatski školski muzej i njegovi problemi / Antun Tunkl. - U: Arhiv hrvatskog školskog muzeja (Zagreb). - (1953), 1. - str. 25.

4. Školski muzej : izvještaj o radu VII. - XII. 1952. godine / Antun Bauer. - rkp. - Arhivska zbirka HŠM, fond HŠM, 4315/I.

5. Izvještaj : proglašenje za budžetsku ustanovu / Narodni odbor Grada Zagreba, br. 2596-IV-7-1953. - U: Arhiv hrvatskog škol-

skog muzeja (Zagreb). - (1955.), 19. - str. 11-15

6. Navedene odredbe bile su polazno uporište, putokaz na početku novoga razdoblja Hrvatskoga školskog muzeja. Njihova usporedba s kasnijim normativnim određenjima, kao i s oblicima djelovanja muzeja daje osnovu za prepoznavanje mijena strukture i funkcija toga muzeja, a time i uloga dr. Bauera.

7. Zapisnik XXVII. sjednice Radne zajednice održane 13. 6. 1966. - U: Zapisnici radne zajednice : 1964.-1969. - Arhivska zbirka HŠM, fond HŠM, 4315.

8. Dopis Narodnom odboru grada Zagreba : anketni odgovori, 24. 2. 1955. - Arhivska zbirka HŠM, fond HŠM, 4315/II.

9. Primjerice, muzeološki interesi preokupacije direktora bili su širi od problematike jednog školskog muzeja (o tome svjedoče njegovi članci i rasprave iz 50-ih, zatim svesci Muzeologije, Muzejskoga arhiva, Bibliografije i građe za umjetnost i srodne struke, kao i njegovi učestali studijski boravci u inozemstvu. Prva pak kustosica bila je više sklona institutskom radu (pisanje i publiciranje pedagoških i muzejskih članaka te priprema doktorske disertacije, a preparator je sudjelovao u nizu zaštitnih radova na spomenicima kulture izvan muzeja (Poreč npr.).

10. O toj publikaciji opširnije se govori u prilogu Snježane Radovanlija.

11. Dopis sekretarijatu za prosvjetu i kulturu, Zagreb, br. 334/56. - Arhivska zbirka HŠM, fond HŠM, 4315/II

12. Zapisnik proširene sjednice Muzejskoga savjeta HŠM održane 15. 03. 1962. - U: Zapisnici radne zajednice : 1964.-1969. - Arhivska zbirka HŠM, fond HŠM, 4315.

13. Stručne suradnice zaposlene u odjelu MDC-a Hrvatskoga školskog muzeja 1964. godine bile su prof. Ksenija Simić i dr. Lelja Dobronić.

DR. ANTUN BAUER KAO OSNIVAČ GIPSOTEKE U ZAGREBU

VESNA MAŽURAN-SUBOTIĆ

Kada je kao gimnazijalac, vođen unutarnjom potrebom za skupljanjem umjetničkih predmeta, a u nedostatku novca, dr. Antun Bauer uzimao u plastelinu otiske medalja i plaketa da bi ih kasnije odlio u gipsu, nije mogao ni slutiti da je započeo djelatnost koja će ga zaokupljati cijeli život te koja će desetak godina kasnije rezultirati osnivanjem Gipsoteke.

Potica je kao i potvrdu da je započeo izuzetno vrijedan, iako kod nas slabo razvijen oblik skupljanja dobiva tijekom studija kada se upoznaje sa, zbog raznih preseljenja, devastiranom zbirkom odljeva antičke skulpture, koju je od 1892. do 1895. prikupio dr. Izidor Kršnjavi. Kako je zbirka, zahvaljujući neumornom radu i golemom angažmanu brzo rasla i širila se, uskoro se pojavilo i pitanje njezina smještaja, sistematizacije i zaštite, a što je uvelike prelazilo mogućnosti pojedinaca čak i kada je posrijedi bio entuzijast poput dr. Antuna Bauera. Svjestan svih navedenih problema, on se 23. listopada 1937. godine podlistkom obraća gradonačelniku dr. Peričiću: "Ovu zbirku ustupio bi gradu Zagrebu besplatno da je nedjeljivu pohrani u doličnim prostorijama i time da položi temelj osnutka Gipsoteke koja bi bila za nauku i za domaću umjetnost od vanredne koristi."¹